

CzyTAJNIK

PISMO O TAJNIKACH CZYTANIA

WYDANE W RAMACH INNOWACJI „CZYTANIE JEST PODRÓŻĄ, A KSIĄŻKA MAPĄ”

Ktoś powie, że
czytać każdy umie;
zaprawdę, mało kto
czytać potrafi.

Cyprian Kamil Norwid

Czytanie jest podróżą, a książka mapą

Odkrywaliśmy wspólnie wartość czytania, a jednocześnie
czerpaliśmy z tego dużo radości, którą mogliśmy się dzielić
z innymi...

GRAŻYNA MAKUSZEWSKA,
KATARZYNA CYBULKO

NAUCZYCIELE JĘZYKA POLSKIEGO

Uczniowie klasy Vc z teatrykiem *kamishibai* podczas Białostockiego Tygodnia Czytania Dzieciom

W roku szkolnym 2015/2016 chętni uczniowie klas czwartych i piątych uczestniczyli w innowacji „Czytanie jest podróżą, a książka mapą”, która miała na celu rozbudzenie zainteresowania książką, wyrobienie umiejętności wyboru, oceny książki, wdrożenie do czytelnictwa nie tylko dla zdobywania wiedzy, ale i dla przyjemności. W ramach innowacji odbywały się zajęcia realizujące zaplanowaną tematykę. Odwiedziliśmy pobliską filię Książnicy Podlaskiej, gdzie poznaliśmy twórczość znanych podlaskich pisarzy i posłuchaliśmy ciekawostek o ich życiu, nagraliśmy recenzje ulubionych książek, które zostały zaprezentowane podczas

podsumowania III Miejskiego Konkursu Kultury Języka Polskiego. Przygotowaliśmy teatryk *kamishibai* dla przedszkolaków, które z zapartym tchem i otwartymi z zaciekawienia buziami słuchały w szkolnej bibliotece głośnego czytania starszych kolegów i wpatrywały się w narysowane przez nich ilustracje umieszczone w

skrzynce przypominającej teatr marionetkowy. Poza tym zgromadziliśmy materiały do gazetki szkolnej poświęconej czytaniu. Poprzez te działania odkrywaliśmy wspólnie wartość czytania, a jednocześnie czerpaliśmy z tego dużo radości, którą mogliśmy się dzielić z innymi.

NASZYM ZDANIEM

Moda na czytanie?

Żadna, nawet najciekawsza animacja komputerowa nie zastąpi naszej wyobraźni...

MAŁGORZATA NIKOŁAJUK

KLASA IV B

Książka towarzyszy człowiekowi od starożytności i nadal dzięki niej

człowiek poznaje świat, a słowo pisane dociera do ludzkich serc.

Po książki sięgamy wszyscy od najmłodszych lat - jedni mniej, inni więcej. Bajki i baśnie czytane nam na dobranoc przez dorosłych przenoszą nas w świat pełen fantastycznych bohaterów i działają na nasze pierwsze uczucia, rozwijają wyobraźnię i myślenie. W szkole sięgamy najczęściej po podręczniki i

lektury. Dzięki nim kształcimy się i zdobywamy wiedzę, choć oczywiście nie wszystkie szkolne lektury na równi trafiają w nasz gust. Chłopcy chętnie sięgają po powieści przygodowe, wojenne, podróżniczo-przygodowe, fantastyczne. Dziewczęta preferują książki o tematyce obyczajowej – z życia rówieśniczek, opisami pierwszej miłości i przyjaźni, jak również powieści z elementami baśniowymi.

Cd. na str. 2.

Wraz z wiekiem zaczyna się zmieniać i rozwijać jeszcze bardziej nasz gust. Zaczynamy czytać książki popularnonaukowe, różnego typu leksykony i atlasy, arcydzieła literatury dawnej i współczesnej. Po raz pierwszy interpretujemy wiersze i staramy się zrozumieć przemyslenia autorów.

Konkurencję dla książki stanowią jednak inne atrakcje współczesnej kultury: internet, gry komputerowe, telewizja. Łatwiej i wygodniej jest nam przeglądać streszczenia dostępne w internecie czy też obejrzeć adaptacje filmowe. Jednak żadna, nawet najciekawsza animacja komputerowa nie zastąpi naszej wyobraźni. Trzymając książkę w dłoni, widzimy druk i przenosimy się w swój własny, piękniejszy świat. Razem z bohaterami przeżywamy radości i smutki, wyobrażamy sobie miejsca, w których przebywają. Książki pozwalają nam się wtedy wyciszyć i uspokoić.

Na szczęście, dzięki różnorodnym akcjom i programom szkolnym, ale również ogólnopolskim medialnym takim jak „Cała Polska Czyta Dzieciom” czy „Narodowe czytanie” moda na czytanie książek powraca, a

odpowiednio promowane w telewizji czy w internecie ładne, kolorowe i bogato ilustrowane pozycje zachęcają do czytania. Często dzięki udanym ekranizacjom, wielu z nas z zaciekawieniem sięga po książkę.

na naszym komputerze, tablecie czy smartfonie, także w formie audiobooka. Dzięki temu mamy możliwość stworzenia własnego i wyjątkowego księgozbioru, który możemy zabrać ze sobą wszędzie.

Jak my możemy wpłynąć na popularyzację czytelnictwa? Myślę, że jest to trudne, ale nie niemożliwe. W szkole ciekawą formą mogą być comiesięczne przedstawienia teatralne. Możemy też organizować głośne czytanie, recytowanie czy opowiadanie w naszej bibliotece. Natomiast między sobą możemy organizować akcje wymiany książek, recenzować je na portalach społecznościowych.

Chyba nikogo nie trzeba przekonywać, że czytanie książek niesie za sobą wiele korzyści. To nie tylko ciekawa forma spędzania wolnego czasu. Dzięki czytaniu łatwiej się uczymy, popełniamy mniej błędów językowych. Książka dostarcza nam wiedzy o krajach i kulturach, o przyrodzie, technice, historii, o tym wszystkim, o czym chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś więcej. Uczy nas wyrażać myśli i rozumieć innych, a czasem samego siebie. Nic tak nie pobudzi naszej fantazji i wyobraźni jak czytanie. Pamiętajmy - książka jest naszym najwierniejszym towarzyszem, a czytanie to świetna zabawa!

**Książka
dobra na wszystko**

**Wyobraźmy sobie
świat bez książek.
Gdzie zajrzeć,
gdy dnia jest nudny początek?
Jak wyruszyć w dalekie podróże
bez mapy, która drogę pokaże?**

**Więc otwórz książkę
i zajrzyj do środka.
Coś niezwykłego wtedy cię spotka.
Wejdiesz w nieznaną świat
niezależnie od tego, ile masz lat.**

**Nic dziwnego, że mali i duzi,
choć o tym nie wiedzą
- marzą o takiej podróży.**

Emilia Szpakowska, kl. Vc

Chcemy jeszcze raz poznawać z bohaterami świat, przeżywać z nimi przygody i pomagać im w rozwiązywaniu trudnych zagadek. Poza tym dziś prawie każdą książkę możemy mieć w formie elektronicznej

Po pierwsze - czytanie wzbogaca słownictwo i pomaga w zapamiętywaniu ortograficznych zawiłości języka polskiego. Po drugie - czytanie rozwija wyobraźnię (wraz z bohaterami powieści można przeżyć niesamowite przygody, zwiedzić ciekawe miejsca itp.) i poszerza wiedzę o otaczającym nas świecie. Poza tym czytanie jest świetnym sposobem na relaks i redukcję stresu. Nie marnujemy swego czasu na coś, co nie przynosi nam korzyści, co nas nie wzbogaca duchowo! Książka to jest to!

P. Małgorzata Szpakowska: Jaką książkę lubiłam jako dziecko? Cóż, moim faworytem była zawsze *Ania z Zielonego Wzgórza*. Przeczytałam

wielokrotnie wszystkie części i wciąż nie miałam dość, więc sięgnęłam po *Emilkę* i też przeczytałam całą serię. Wydawało mi się, że moje córki będą równie zachwycone *Anią*, ale współczesne powieści okazały się dla nich znacznie ciekawsze. Zresztą czytałam niektóre razem z nimi. Jest ich taka różnorodność, że naprawdę każdy znajdzie książki, które go zainteresują, tylko trzeba szukać! Dlaczego warto czytać? Dla mnie czytanie jest niezbędne do życia. Z jednej strony zapewnia przyjemne spędzanie czasu, z drugiej natomiast książki, mimo że zawsze są fikcją, poruszają problemy człowieka i pozwalają wiele zrozumieć.

Czy warto czytać?

ZAPYTALIŚMY NIEKTÓRYCH NAUCZYCIELI, DLACZEGO WARTO CZYTAĆ I CO CZYTALI, KIEDY BYLI DZIEĆMI. OTO ICH WYPOWIEDZI:

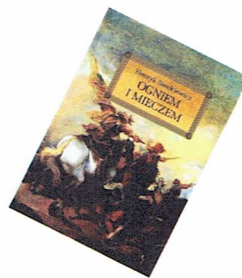
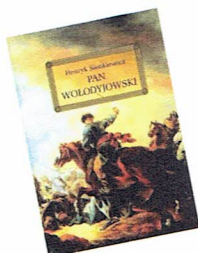
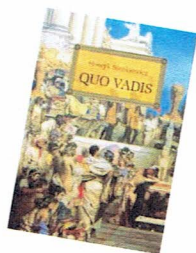
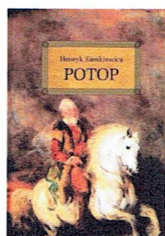
 P. Maria Łukaszewicz: Kiedy słyszę takie pytanie, od razu przychodzi mi na myśl słowa Wisławy Szymborskiej „Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła.” Nie wyobrażam sobie życia bez książek. Czytam dużo i czytam wszędzie - w autobusie, pociągu, kolejce w sklepie, urzędzie itp. W kuchni czyta mi do ucha lektor w czytniku e-booków. Dlaczego czytam?

CZY WIESZ, ŻE...?

Aż czworo Polaków zostało uhonorowanych Literacką Nagrodą Nobla.

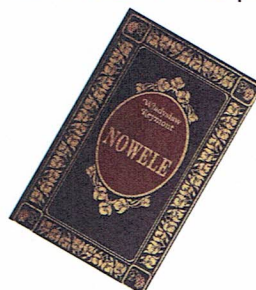
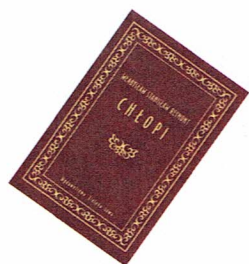
Henryk Aleksander Adam Pius Sienkiewicz pseudonim „Litwos” (1846-1916)

- polski powieściopisarz i nowelista. Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury otrzymał w 1905 r. za całokształt twórczości.

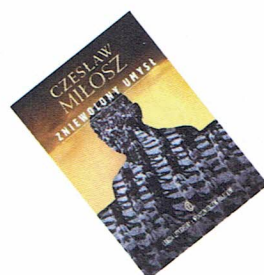
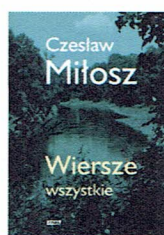
Władysław Stanisław Reymont (1846-1916)

- polski powieściopisarz i nowelista. Nagrodę Nobla otrzymał w 1924 r. za powieść *Chłopi*.

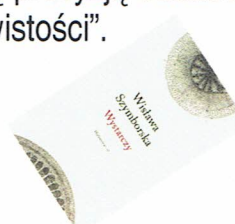
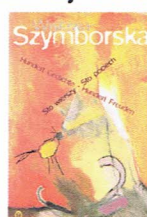
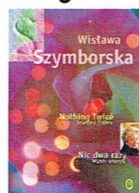
Czesław Miłosz (1911-2004)

- polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, powieściopisarz. Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury otrzymał w 1952 r. za całokształt twórczości.

Wisława Szymborska (1923-2012)

- polska poetka, eseistka, krytyk literacki, felietonistka, tłumaczka. W 1996 r. otrzymała literacką Nagrodę Nobla za „poezję, która z ironiczną precyzją odsłania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

CZY WIESZ, ŻE...?

Aż siedemnaście zalet czytania książek opracowała Szwedzka Akademia Literatury Dziecięcej.

1 Książka pomaga nam rozwijać język i słownictwo. Uczy nas wyrażać myśli i rozumieć innych.

2 Książka rozwija myślenie. Dostarcza nam pojęć myślowych i nowych idei, rozszerza naszą świadomość i nasz świat.

3 Książka pobudza fantazję, uczy budować obrazy w wyobraźni.

4 Książka dostarcza nam wiedzy o innych krajach i kulturach, o przyrodzie, technice, historii, o tym wszystkim, o czym chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś więcej.

5 Książka rozwija nasze uczucia i zdolność do empatii. Wyrabia w nas umiejętność wczucia się w czyjąś sytuację.

6 Książka dodaje sił i zapału. Dostarcza nam rozrywki i emocji. Może rozśmieszyć lub zasmucić. Może pocieszyć i wskazać nowe możliwości.

7 Książka może stawiać pytania, które angażują i pobudzają do dalszych przemyśleń.

8 Książka uczy nas etyki. Skłania do namysłu nad tym, co słuszne, a co nie, co dobre, a co złe.

9 Książka może wytłumaczyć rzeczywistość i pomóc w zrozumieniu zależności.

10 Książka może udowodnić, że często pytanie ma więcej niż jedną odpowiedź, że na problem da się spojrzeć z różnych stron. Może podpowiedzieć inne sposoby rozwiązywania konfliktów niż przemoc.

12 Książka pomaga nam zrozumieć innych. Lektura książek pisarzy z innej epoki, innego świata, i odkrywanie, że ich myśli i odczucia nie różnią się od naszych, buduje tolerancję dla innych kultur i zapobiega uprzedzeniom.

13 Książka jest naszym towarzyszem w samotności. Łatwo wziąć ją ze sobą i czytać gdziekolwiek. Z biblioteki można ją wypożyczyć za darmo i nie trzeba podłączać jej do prądu.

14 Książka jest częścią naszego dziedzictwa kulturowego. Dzięki niej mamy wspólne doświadczenia i punkty odniesienia.

15 Dobra książka dla dzieci, którą można czytać na głos, przynosi radość dzieciom i dorosłym. Buduje pomost między pokoleniami.

16 Książka dla dzieci to pierwsze spotkanie z literaturą - nieograniczonym światem, z którego czerpiemy przez całe życie. To bardzo ważne spotkanie, gdyż, jeśli nie zostanie zmarnowane, pokaże, ile może dać dobra literatura.

17 Literatura dziecięca wzbogaca kulturę kraju. Daje pracę wielu ludziom: pisarzom, ilustratorom, wydawcom, redaktorom, drukarzom, recenzentom, księgarzom, bibliotekarzom... Literaturę dziecięcą można również eksportować, przynosząc krajowi dochód i uznanie za granicą.

**Stoi na półce
wśród swych koleżanek.
Cierpliwie czeka,
aż weźmiesz ją do ręki
i przeniesiesz się w świat marzeń,
bajek i dziwnych zdarzeń.**

**Ona nie krzyczy jak komputer,
nie hałasuje jak konsola.
Patrzy ci w oczy
swym czarnym drukiem,
wstrzymuje oddech, uśmiecha się,
bo tak właśnie reagujesz ty,
gdy wkraczasz w jej książkowy
świat.**

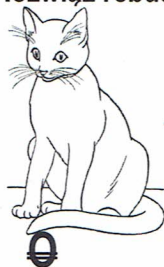
**Nieważne wtedy tu i teraz,
bo za pomocą stron
dotykasz smoków,
księżniczek i gwiazd.**

Zofia Sztabińska, Kl. IV b

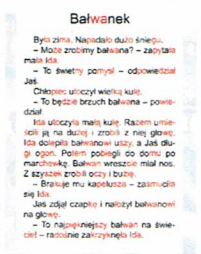
11 Książka pomaga nam zrozumieć siebie. Odkryć, że są inni, którzy myślą jak my, że mamy prawo do swoich odczuć i reakcji, umacnia nasze poczucie własnej wartości.

PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYM

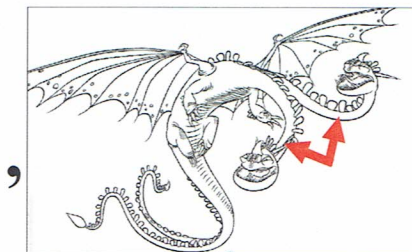
Rozwiąż rebus.

+O

NKA

SZ=Ż

PO

2

2

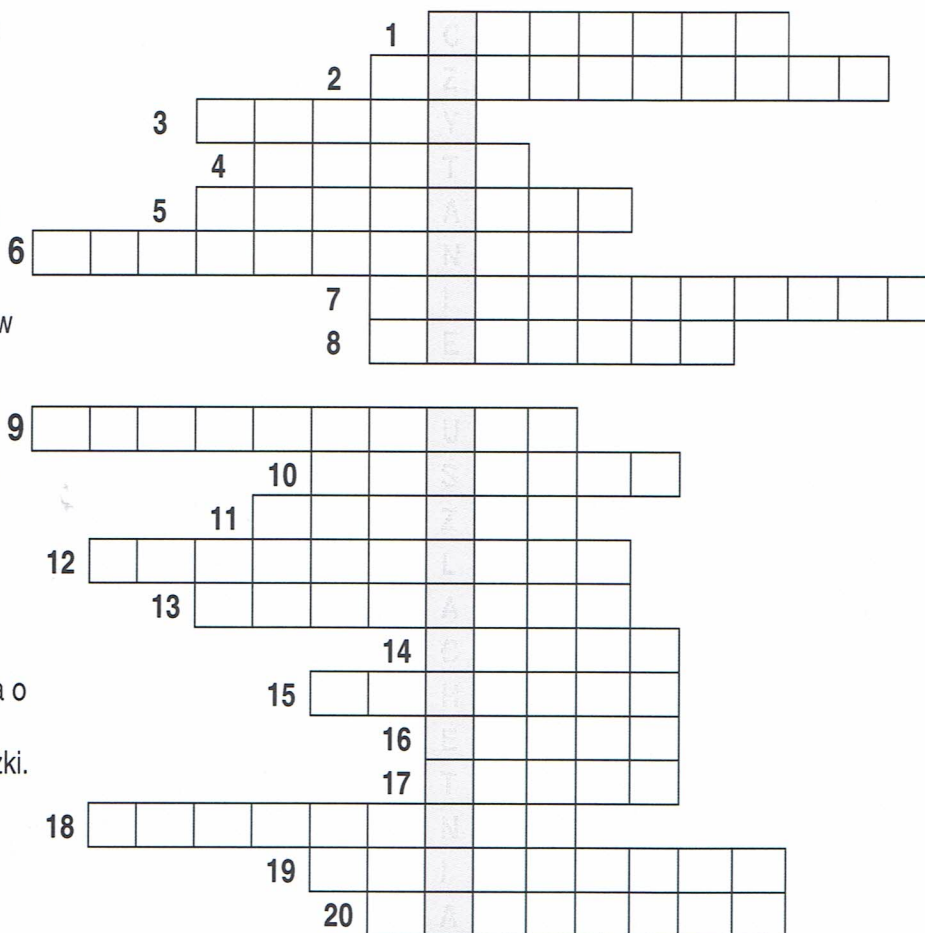
E=NIE

Hasło: _____

PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYM

Rozwiąż krzyżówkę.

1. Imię laureata literackiej Nagrody Nobla z 1980 r.
2. Inaczej gazeta.
3. ... kruk - rzadki okaz książki.
4. Pisze wiersze.
5. Cienko wyprawiona skóra zwierzęca, na której dawniej pisano.
6. Czytanie rozwija ...
7. Nazwisko autora książki pt. „W pustyni i w puszczy”.
8. Obowiązkowa książka do przeczytania w szkole na języku polskim.
9. Na przykład: powieść, opowiadanie, mit, legenda, baśń.
10. Imię laureatki Nagrody Nobla z 1996 r.
11. Inaczej wiersze.
12. Najlepiej sprzedająca się książka na rynku.
13. Fikcyjna osoba w książce opowiadająca o wydarzeniach.
14. Dosłowne przytoczenie fragmentu książki.
15. Osoba występująca w książce.
16. Jeden z rodzajów literackich.
17. Nazwisko autora „Przygód Tomka Sawyer’a”.
18. Miejsce w bibliotece, w którym można czytać książki i czasopisma.
19. Mól
20. Używasz tego, gdy chcesz zaznaczyć miejsce, w którym skończyłeś czytanie.

Nazwij kolory, jakich użyto do napisania poniższych wyrazów, np. niebieski to czerwony. Zrób to w 15 sekund!

NIEBIESKI ŻÓŁTY
BIAŁY POMARAŃCZOWY
CZARNY CZERWONY
ZIELONY FIOLETOWY
ŻÓŁTY CZERWONY
POMARAŃCZOWY
ZIELONY CZARNY
NIEBIESKI FIOLETOWY
ZIELONY NIEBIESKI
BIAŁY POMARAŃCZOWY

Następuje konflikt między półkulami mózgowymi.
 Prawa – próbuje nazwać kolory...
 Lewa – analizuje definicje wyrazów.

Czytelnik zwraca się do bibliotekarza:

- Czy mógłbym sobie przedłużyć książkę?
- A o ile centymetrów?

- Poproszę taki kryminał, w którym rozwiązanie zagadki jest na końcu - zwraca się czytelnik do bibliotekarki.
- O, proszę, ten jest świetny. Dopiero na ostatniej stronie okazuje się, że złodziejem obrazów jest ten ogrodnik.

Przychodzi Jasio do domu i mówi:

- Mam, mam, nareszcie nauczyłem się pisać.
- Tak? A co napisałeś?
- Nie wiem, bo jeszcze nie umiem czytać.

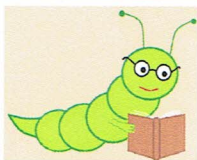
PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYM

Przeczytaj szybko poniższy tekst:

Zdognie z nanjwoymszi baniadmai perzporawdzomyni na bytyrijskch uweniretasytch nie ma zenacznia kojnoleść ltier przy zpiasie dengao sołwa. Nwajżanszeyeim jest, aby prieszwa i otatsnia lteria była na siwom mijsecu, ptzosałoe mgoą być w niaedziłe i w dszalym cąigu nie pwinono to sawrztać polbemórw ze zozumierniem tksetu. Dziejee się tak datgelo, że nie czamyty wyszistkch lteir w sołwie, ale cłae sołwa od razu.

... a potem przyjrzyj mu się dokładnie.

Niezwykłe, prawda? Dopiero po kilku liniijkach orientujemy się, że coś jest nie tak. Mimo tego po przeczytaniu całości wszystko rozumiemy. Okazuje się, że nasz genialny mózg, jeśli tylko może, ignoruje literówki i znajduje odpowiedniki słów w całej wiedzy, którą w sobie przechowuje. To potwierdza tezę, że o wiele lepsze jest patrzenie na tekst całościowo niż koncentrowanie się na poszczególnych słowach.

MÓL KSIĄŻKOWY POLECA

CZERWONE KRZESŁO CIĄGLE W AKCJI!

Książka, a raczej cykl powieści, które chciałabym wszystkim polecić, to *Magiczne drzewo*. Autorem całej tej serii jest Andrzej Maleszka.

Każdą książkę można czytać niezależnie, nie znając innych części. Ja przeczytałam dwie: *Tajemnica mostu* oraz *Czerwone krzesło*. W każdej z tych części pojawia się magiczny przedmiot wykonany z czarodziejskiego drzewa. Dzięki nim nasi rówieśnicy przeżywają wiele ciekawych, magicznych przygód.

Książki te, moim zdaniem, to nie tylko recepta na nudę, ale przede wszystkim dobre wykorzystanie czasu. Są tam historie, które wzruszają, bawią, ale także skłaniają do myślenia. Dzięki okładce, która jest tak samo tajemnicza jak sama książka, możemy dowiedzieć się, o jakim magicznym przedmiocie będzie mowa.

Bardzo zachęcam do przeczytania całej serii książek *Magiczne drzewo* wszystkich rówieśników. Mam tylko dwie części, ale liczę na to, że pozostałe dostanę w prezencie, czego i wam bardzo życzę.

Małgorzata Nikolajuk, kl. IV b

DLA MIŁOŚNIKÓW ZWIERZĄT

Moją ulubioną książką jest *Mój pies* Piotra Koteckiego. Bohaterami utworu są różnej rasy psy. W książce zawarta jest fachowa wiedza na temat tych cudownych czworonogów. W tym wydaniu możemy dowiedzieć się o pochodzeniu psów, ich wyglądzie, usposobieniu czy umiejętnościach. Książka zawiera dużo barwnych zdjęć. Przekazuje ona i rozwija wiedzę o stworzeniach, które człowieka kochają bardziej niż samego siebie. Pies jest naszym najwierniejszym przyjacielem, dlatego powinniśmy wiedzieć o nim jak najwięcej. Ja również mam pieska rasy Shih tzu, który wabi się Tofik. Jest cudownym, małym czworonogiem, na temat którego dużo dowiedziałam się właśnie z tej książki. Polecam tę lekturę wszystkim miłośnikom piesków.

Anna Danilczuk, kl. IV b

Redakcja: Anna Danilczuk, Małgorzata Nikolajuk, Marcin Paczkowski, Emilia Szpakowska, Zofia Sztabińska, opiekunowie: Grażyna Makuszewska, Katarzyna Cybulko, skład: Małgorzata Szpakowska (Szkoła Podstawowa nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski, ul. Pułaskiego 96, 15-338 Białystok)